

## KARTA TYTUŁOWA

<b>JEDNOSTKA PROJEKTOWA</b>	<b>ZADANIE INWESTYCYJNE</b>			
 ul. Bytomska 54, 42-672 Wieszowa tel/fax: 32 286 44 76 e-mail: biuroarkona@wp.pl www.biuroarkona.pl	<b>PROJEKT BUDOWLANY</b>			
	<b>REMONT ELEWACJI KOŚCIOŁA FILIALNEGO          pw. św. MAGDALENY W KRZYDLINIE WIELKIEJ          WRAZ Z PROGRAMEM POSTĘPOWANIA KONSERWATORSKIEGO          ORAZ INFORMACJĄ BIOZ</b>			
<b>NAZWA I ADRES OBIEKTU</b>	Kościół filialny pw. św. Magdaleny Krzydlina Wielka, 56-100 Wołów			
<b>DZIAŁKA NR</b>	dz. nr 479, jednostka ewidencyjna Wołów, obręb 022203_5.0036, Krzydlina Wielka			
<b>KOB</b>	Kategoria X - budynki kultu religijnego, jak: kościoły, kaplice, klasztory, cerkwie, zbory, synagogi, meczety oraz domy pogrzebowe, krematoria			
<b>INWESTOR</b>	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Michała Archanioła Krzydlina Mała 69, 56-100 Wołów			
	<b>IMIĘ I NAZWISKO</b>	<b>SPECJALNOŚĆ</b>	<b>NR UPRAWNIEŃ</b>	<b>PODPIS</b>
<b>PROJEKTANT</b>	mgr inż. arch. Krzysztof Krauze	architektoniczna	upr. bud. nr 54/SLOKK/2017/II zaświadczenie ŚIOIA w Katowicach nr SL-1886	
<b>PROJEKTANT</b>	Mgr inż. Tomasz Przystupa	konstrukcja	upr. bud. nr SLK/8061/PWBKb/18 zaświadczenie ŚIOIIB w Katowicach nr SLK/BO/0892/19	
<b>OPRACOWAŁ</b>	konserwator dzieł sztuki Józef Żołyński	konserwacja	- Dyplom nr 3662 - zaświadczenie WKZ nr 1/95 z dn. 17.01.1997	
<b>OPRACOWAŁ</b>	mgr inż. arch. Barbara Fischer			
	mgr inż. arch. Justyna Bezia			
	Mgr sztuki Michał Kotula			
Wieszowa, wrzesień 2020 rok				

**SPIS TREŚCI**

KARTA TYTUŁOWA.....	1
OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA ARCHITEKTURA.....	4
OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA KONSTRUKCJA.....	5
SPIS RYSUNKÓW.....	6
WYKAZ WYMAGANYCH UZGODNIEŃ I ZAŁĄCZNIKÓW.....	7
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA STANU ISTNIEJĄCEGO I INWENTARYZACJA USZKODZEŃ.....	8
I. DANE OGÓLNE.....	9
1.1. Podstawa opracowania.....	9
1.2. Przedmiot i zakres opracowania.....	9
II. KWERENDA ARCHIWALNA.....	10
2.1. Historia obiektu.....	10
2.2. Ikonografia.....	11
2.3. Kwerenda archiwalna.....	11
2.4. Bibliografia i inne źródła.....	11
III. PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	12
3. 1. Lokalizacja.....	12
3. 2. Ustalenia wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	12
3. 3. Ochrona konserwatorska.....	12
3.4. Projektowane zagospodarowanie terenu.....	12
IV. OPIS TECHNICZNY.....	13
4. STAN ISTNIEJĄCY.....	13
4.1. Dane ogólne.....	13
4.2. Rzut, bryła.....	13
4.3. Konstrukcja.....	13
4.4. Elewacje.....	13
4.5. Ogrodzenie.....	14
5. OCENA STANU ZACHOWANIA ELEWACJI.....	15
5.1. Opis techniczny stanu zachowania elewacji.....	15
6. EKSPERTYZA TECHNICZNA.....	16
7. ZAKRES PROJEKTOWANYCH PRAC BUDOWLANYCH.....	16
7.1. Roboty przygotowawcze.....	16
7.2. Zakres prac rozbiórkowych.....	16
7.3. Zakres prac konserwatorskich.....	16
7.4. Zakres prac ogólnobudowlanych.....	16
8. ROZWIĄZANIA I TECHNOLOGIE PRZYJĘTE W OPRACOWANIU.....	17
a. PROGRAM POSTĘPOWANIA KONSERWATORSKIEGO.....	17
8.1. Renowacja fragmentów elewacji przewidzianych do ekspozycji oryginalnego lica ceglanego.....	17
8.2. Renowacja gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsiem na kaplicy oraz na zakrystii.....	18
8.3. Renowacja ściany północnej z oryginalnym tynkiem.....	19
8.4. Remont otynkowanych fragmentów elewacji (kamienne fragmenty elewacji, w korpusie nawowym).....	19
8.5. Renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży oraz kaplicy bocznej i zakrystii.....	19
8.6. Renowacja stolarki i ślusarki okiennej.....	20
8.7. Renowacja krat.....	20
8.8. Kolorystyka.....	20
b. ROBOTY OGÓLNOBUDOWLANE.....	20
8.9. Wykonanie wzmocnienia ścianami stalowymi murów zakrystii.....	20
8.10. Naprawa muru w miejscu spękań.....	21
8.11. Montaż obróbek blacharskich.....	21
8.12. Likwidacja zadaszania wejścia głównego do kościoła.....	21

PROJEKT BUDOWLANY

Remont elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów

8.13. Remont fragmentu ogrodzenia.....	21
8.14. Uwagi.....	21
9. WPLYW OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ŚRODOWISKO.....	22
10. INFORMACJA O OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA.....	22
11. CHARAKTERYSTYKA ENERGETYCZNA OBIEKTU.....	22
12. OPINIA GEOTECHNICZNA.....	22
13. ZAGADNIENIA BHP.....	22
14. PRZYSTOSOWANIE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	22
15. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	22
16. DANE OKREŚLAJĄCE WPLYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ NA DZIAŁKĘ LUB TEREN ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO, ZNAJDUJĄCEGO SIĘ W GRANICACH TERENU GÓRNICZEGO.....	22
17. INFORMACJA BIOZ.....	24
17.1 Zakres i cel opracowania.....	24
17.2. Zakres robót budowlanych.....	24
ROBOTY OGÓLNOBUDOWLANE.....	24
17.3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych mających wpływ na realizację inwestycji.....	24
17.4. Zestawienie elementów zagospodarowania terenu które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.....	24
17.5. Wykaz przewidywanych zagrożeń, które mogą wystąpić podczas realizacji robót budowlanych.....	25
17.6. Wytyczne dotyczące prowadzenia instruktażu dla pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.....	25
17.7. Opis środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.....	26
ZAŁĄCZNIKI.....	27
DOKUMENTACJA RYSUNKOWA.....	27

## OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA ARCHITEKTURA

Na podstawie art. 20 ustęp 4 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo Budowlane  
(Dz. U. 1994 nr 89, poz. 414 z późn. zm. – (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186) oświadczam, że:

*Projekt budowlany remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów*

sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Wieszowa, wrzesień 2020

**OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA KONSTRUKCJA**

Na podstawie art. 20 ustęp 4 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo Budowlane  
(Dz. U. 1994 nr 89, poz. 414 z późn. zm. – (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186) oświadczam, że:

*Projekt budowlany remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów*

sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Wieszowa, wrzesień 2020

## SPIS RYSUNKÓW

CZĘŚĆ ARCHITEKTONICZNA		
Numer	Nazwa	Skala
S – 1	Sytuacja	1:1000
INWENTARYZACJA		
I – 1	Rzut przyziemia	1:100
I – 2	Poziom chóru	1:100
I – 3	Schemat rzutu dachu	1:100
I – 4	Elewacja zachodnia	1:100
I – 5	Elewacja północna	1:100
I – 6	Elewacja wschodnia	1:100
I – 7	Elewacja południowa	1:100
I – 8	Ogrodzenie	1:50
I – 9	Inwentaryzacja- stan zachowania-elewacja zachodnia	1:100
I – 10	Inwentaryzacja- stan zachowania-elewacja północna	1:100
I – 11	Inwentaryzacja- stan zachowania-elewacja wschodnia	1:100
I – 12	Inwentaryzacja- stan zachowania-elewacja południowa	1:100
I – 13	Inwentaryzacja-ogrodzenie	1:50
PROJEKT		
P – 1	Elewacja zachodnia	1:100
P – 2	Elewacja północna	1:100
P – 3	Elewacja wschodnia	1:100
P – 4	Elewacja południowa	1:100
P-5	Remont nawierzchni utwardzonej wokół kościoła	1:500
CZĘŚĆ KONSTRUKCYJNA		
K-01	Inwentaryzacja – elewacja wschodnia	1:100
K-02	Inwentaryzacja – elewacja południowa	1:100
K-03	Inwentaryzacja – elewacja północna	1:100
K-04	Inwentaryzacja – elewacja zachodnia	1:100
K-05	Naprawa fragmentu budynku zakrystii - rzut	1:50
K-06	Naprawa fragmentu budynku zakrystii – elewacja północna	1:50
K-07	Naprawa fragmentu budynku zakrystii - elewacja wschodnia	1:50
K-08	Naprawa fragmentu budynku zakrystii - elewacja zachodnia	1:50
K-09	Naprawa fragmentu wejścia bocznego - elewacja zachodnia	1:50
K-10	Naprawa fragmentu szczytu okien głównych	1:50

## WYKAZ WYMAGANYCH UZGODNIEŃ I ZAŁĄCZNIKÓW

1. Uprawnienia budowlane oraz wpis do Izby Zawodowej projektanta,
2. Pismo WUOZ z dnia 17.01.2019 sygnatura sprawy WZN.5183.2837.2018.AMS, RKP-52537-2018, dotyczące remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej, gm. Wołów.
3. Protokół z lustracji konserwatorskiej z dnia 26.02.2020
4. Pismo WUOZ z dnia 04.08.2020, sygnatura sprawy WZN. 5183.1453.2020.AMS dotyczące uzgodnienia koncepcji remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów
5. Ekspertyza techniczna stanu istniejącego w aspekcie planowanej inwestycji pn: „Remont elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej
6. Dokumentacja fotograficzna

## DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA STANU ISTNIEJĄCEGO I INWENTARYZACJA USZKODZEŃ

<b>Arch.1</b>	Zdjęcie archiwalne, pokazujące budynek kościoła filialnego
<b>Arch. 2</b>	Zdjęcie archiwalne, pokazujące budynek kościoła filialnego
<b>Arch. 3</b>	Zdjęcie archiwalne, pokazujące budynek kościoła filialnego
<b>Arch. 4</b>	Pocztówka archiwalna, pokazująca budynek kościoła, rok. ok 1901. Widoczna przybudówka przy wieży kościelnej
<b>Arch. 5</b>	Zdjęcie archiwalne. Ogrodzenie kościoła z bramą główną. Lata 60-70.
<b>Fot.1.</b>	Widok elewacji północnej.
<b>Fot.2.</b>	Elewacja wschodnia. Prezbiterium i zakrystia.
<b>Fot.3.</b>	Widok elewacji północnej. Kruchta boczna i wieża.
<b>Fot.4.</b>	Elewacja wschodnia. Prezbiterium
<b>Fot.5.</b>	Elewacja południowa. Widok odsłoniętego pierwotnego wejścia bocznego i otworów maculcowych.
<b>Fot.6.</b>	Elewacja południowa.
<b>Fot.7.</b>	Elewacja południowa. Widok odsłoniętego pierwotnego wejścia bocznego i otworów maculcowych.
<b>Fot.8.</b>	Cokół budynku
<b>Fot.9.</b>	Elewacja północna. Widok odsłoniętego oryginalnego tynku.
<b>Fot.10.</b>	Elewacja wschodnia. Widok odsłoniętego oryginalnego muru ceglanego, z nacinaną spoiną.
<b>Fot.11.</b>	Widok elewacji północnej kościoła. Widoczny odsłonięty oryginalny tynk
<b>Fot.12.</b>	Elewacja północna. Widok odsłoniętego oryginalnego tynku.
<b>Fot.13.</b>	Widok elewacji południowej kościoła. Widoczne odsłonięte pierwotne wejście boczne do świątyni.
<b>Fot.14.</b>	Elewacja wschodnia. Widok odsłoniętego oryginalnego muru ceglanego z nacinaną spoiną.
<b>Fot.15.</b>	Narożnik ściany zakrystii oraz nawy głównej kościoła. Widoczne spękanie muru, doraźnie zabezpieczone pianką montażową.
<b>Fot.16.</b>	Ściana zakrystii. Widoczne spękanie muru, doraźnie zabezpieczone pianką montażową.
<b>Fot.17.</b>	Elewacja północna. Widoczne uszkodzenie muru na styku zakrystii i nawy głównej kościoła.
<b>Fot.18.</b>	Elewacja północna-wejście do kruchty. Widoczne uszkodzenie muru w partii nadproży.
<b>Fot.19.</b>	Ściana zakrystii, widoczne spękanie tynku.
<b>Fot.20.</b>	Spękania tynku na ścianie zakrystii.
<b>Fot.21.</b>	Wieża kościoła w partii przyziemia. Widoczne silne zabrudzenia oraz spękania tynków.
<b>Fot.22.</b>	Wieża kościoła w partii przyziemia. Widoczne silne zabrudzenia oraz spękania tynków.
<b>Fot.23.</b>	Wieża kościoła. Widoczne silne zabrudzenia, pęknięcia tynków oraz zabrudzone bazy pilastrów.
<b>Fot.24.</b>	Wieża kościoła. Detal gzymsu oraz głowic pilastrów.
<b>Fot.25.</b>	Blendy okienne z widocznymi fragmentami oryginalnego tynku
<b>Fot.26.</b>	Blendy okienne z widocznymi fragmentami oryginalnego tynku
<b>Fot.27.</b>	Widok ogrodzenia kościoła. Widoczne uszkodzenia muru po północnej stronie bramy głównej.
<b>Fot.28.</b>	Uszkodzenia muru ogrodzenia. Widoczne spękania cegieł, wykruszenia zaprawy.
<b>Fot.29.</b>	Widok muru ogrodzeniowego od strony placu kościelnego. Widoczne uszkodzenia cegieł, ubytki zaprawy oraz uszkodzenie nakryw.
<b>Fot.30.</b>	Widok muru ogrodzeniowego od strony placu kościelnego. Widoczne uszkodzenia cegieł, ubytki zaprawy oraz uszkodzenie nakryw.
<b>Fot.31.</b>	Widok muru ogrodzeniowego od strony placu kościelnego. Widoczne uszkodzenia tynków w partii przyziemia, silnie zabrudzona część tynkowana, oraz objęte korozją biologiczną nakrywy murów.
<b>Fot.32.</b>	Widok muru ogrodzeniowego od strony placu kościelnego. Widoczne uszkodzenia tynków w partii przyziemia, silnie zabrudzona część tynkowana, oraz objęte korozją biologiczną nakrywy murów.



## I. DANE OGÓLNE

### 1.1. Podstawa opracowania

- Umowa zawarta pomiędzy Parafią Rzymskokatolicką pw. Św. Michała Archaniola, Krzydlina Mała 69, 56-100 Wołów a firmą „ARKONA” Janusz Kotuła, ul. Bytomska 54, 42-672 Wieszowa
- Inwentaryzacja budowlana sporządzona w czerwcu 2020 r.
- Mapa zasadnicza w skali 1:1000
- Dokumentacja fotograficzna obiektu i występujących uszkodzeń.
- Bieżące oględziny obiektu.
- Uzgodnienia przeprowadzone z Zamawiającym na etapie prac projektowych
- Dostępne materiały źródłowe bibliograficzne, ikonograficzne oraz inne archiwalne
- Obowiązujące przepisy prawa dotyczące projektowania obiektów budowlanych.
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, )
- Rozp. Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [Dz.U. 2019 poz. 1065](#) );
- Ustawa z dn. 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2020 poz. 282)
- Pismo WUOZ z dnia 17.01.2019 sygnatura sprawy WZN.5183.2837.2018.AMS, RKP-52537-2018, dotyczące remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej, gm. Wołów.
- Badania historyczno konserwatorskie elewacji kościoła wykonane przez mgr Sonię Stawowską, arch. Krzysztofa Wartenberga we wrześniu 2019 r
- Protokół z lustracji konserwatorskiej z dnia 26.02.2020
- Pismo WUOZ z dnia 04.08.2020, sygnatura sprawy WZN. 5183.1453.2020.AMS dotyczące uzgodnienia koncepcji remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów

### 1.2. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Projekt budowlany remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów.” Zakres opracowania obejmuje inwentaryzację budowlaną, opinię techniczną, rozwiązania konstrukcyjno-materiałowe dotyczące remontu elewacji budynku oraz program prac konserwatorskich. Dokumentacja techniczna zawiera opis techniczny oraz część rysunkową (rzuty przedstawiające projektowane prace budowlane, charakterystyczne przekroje oraz elewacje).

Zakres prac remontowo-konserwatorskich obejmuje:

- Remont otynkowanych fragmentów elewacji
- Remont konserwatorski fragmentów elewacji przewidzianych do eksponowania oryginalnego lica ceglanego
- Renowację gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsem na kaplicy oraz na zakrystii
- Renowację ściany północnej z oryginalnym tynkiem
- Renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży
- Wykonanie prac konserwatorskich stolarki i ślusarki okiennej
- Wykonanie wzmocnienia ściągami stalowymi murów zakrystii
- Demontaż zadaszenia strefy wejściowej do budynku kościoła,
- Remont fragmentu ogrodzenia
- Remont obejścia kościoła.

## II. KWERENDA ARCHIWALNA

Zawarte w pkt. II prace badawcze i dokumentacyjne, traktowane są jako prace przedprojektowe, związane z wykonaniem projektu budowlano-konserwatorskiego remontu elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów. Przebadano możliwe miejsca zgromadzenia materiałów archiwalnych oraz dokumentów źródłowych na temat przedmiotowego budynku kościoła.

- archiwum WKZ
- archiwa państwowe i zbiory prywatne
- ikonografia
- bibliografia
- inne dostępne źródła badawcze

### 2.1. Historia obiektu

„Pierwsze wzmianki o istnieniu kościoła w Krzydlinie Małej i Wielkiej pochodzą z XIII wieku, (1250 roku). Za zgodą księcia śląskiego Henryka Brodatego byli tu osadzeni zakonnicy Augustianie. Papież Innocenty III, potwierdzając własność klasztoru Augustianów, w bulli z 1250 roku wymienia nazwę wsi CRIDLINA. W dokumencie Henryka Głogowskiego z roku 1301 występuje kościół pod wezwaniem św. Marii Magdaleny „in Cridlin Inferior” (w Krzydlinie Wielkiej). W czasie wojen husyckich ok. 1430 r wieś, a dokładniej osada „CONSTANTINA” między Cridlin a Mojęcicami została doszczętnie zniszczona przez wojnę jak podają dokumenty książęce Jana Wołowskiego z roku 1498. W czasie wojny trzydziestoletniej (1618 – 1648) obie wsie były kilkakrotnie płańdowane przez wojska szwedzkie, kościoły obrabowane a klasztor zniszczony.

Nie zachowały się jakiegokolwiek dane o losach kościołów i samej parafii w czasie reformacji. Protokoły powizytacyjne podają, że oba kościoły istniały w latach 1638 i 1651/1652. Wybudowany przed 1250 rokiem kościół pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej został rozebrany a na uzyskanym miejscu wybudowano nowy, który zachował się do dnia dzisiejszego.”

„Obecny obiekt został wzniesiony w XVI wieku, po czym przebudowany w wieku XVII i XVIII. Świątynia wzniesiona jest z cegły i granitu, murowana. Najstarsza część kościoła została wykonana z kamienia, później zostało dobudowane prezbiterium z cegły.

Kościół jest świątynią jednonawową. Kościół powstawał najprawdopodobniej etapami. I tak z XVII wieku pochodzi środkowa jego część (wejście z boku). Kolejna rozbudowa miała miejsce w XVIII w a ostatecznie kościół został ukończony i konsekrowany w 1827 roku. Z tego ostatniego okresu pochodzi wieża. Datę ostatecznego ukończenia budowy wieży można tam zobaczyć zapisaną w rzymskich cyfrach MDCCCXXVII, co wskazuje na rok 1827.”(źródło „Badania historyczno-konserwatorskie elewacji kościoła”, mgr. Sonia Stawowska, arch. Krzysztof Wartenberg, wrzesień 2019)

Na pamiątkę starego, nieistniejącego kościoła, wybudowano małą kapliczkę (tuż obok nowego kościoła), która swoim kształtem miała upamiętniać nieistniejący. Obecnie służy ona jako kaplica pogrzebowa.

Wystrój tego kościoła powstawał w okresie baroku i stanowi jednolity stylistycznie zespół dzieł sztuk plastycznych i rzemiosła artystycznego prezentujący wysoki poziom artystów działających na Śląsku w XVIII i XIX wieku. Do barokowych dzieł sztuki należy: ołtarz główny, ołtarz boczny, obraz świętego Augustyna, ambona, obraz Matki Bożej Różańcowej, strop malowany.”

W latach w budynku objętym opracowaniem 70 rozbudowano zakrystię, częściowo wyburzając istniejącą.

W latach 90 wykonano remont elewacji pokrywając nowym tynkiem cały obiekt, wykonano betonowe obejście wokół kościoła oraz odnowiono ogrodzenie.

W 2016-2017 wykonano izolację pionową murów fundamentowych, drenaż opaskowy, kanalizację deszczową z włączeniem do kanału burzowego, opaskę żwirową wokół kościoła z ułożeniem uziomu otokowego.

07.2019 usunięto wtórne, zawilgocone tynki na elewacjach kościoła.

Na pamiątkę starego, nieistniejącego kościoła, wybudowano małą kapliczkę (tuż obok nowego kościoła), która swoim kształtem miała upamiętniać nieistniejący. Obecnie służy ona jako kaplica pogrzebowa.

Wystrój tego kościoła powstawał w okresie baroku i stanowi jednolity stylistycznie zespół dzieł sztuk plastycznych i rzemiosła artystycznego prezentujący wysoki poziom artystów działających na Śląsku w XVIII i XIX wieku. Do barokowych dzieł sztuki należy: ołtarz główny, ołtarz boczny, obraz świętego Augustyna, ambona, obraz Matki Bożej Różańcowej, strop malowany.”

<http://www.parafiakrzydlina.pl/index.php?menu=article&id=53> dostęp 03.07.2020 godz. 10.52

## 2.2. Ikonografia

<http://charlotta.com.pl/pl/p/1901-KRZYDLINA-WIELKA%2C-POW.WOLOW-PIEKNA-ITOGRAFIA-/11701>

<https://polska-org.pl/5718669.foto.html?idEntity=533594>

[http://www.dokumentyslaska.pl/werner/litera\\_k/krzydlina.html](http://www.dokumentyslaska.pl/werner/litera_k/krzydlina.html)

## 2.3. Kwerenda archiwalna

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, 50-243 Wrocław, ul. Władysława Łokietka 11:

- Brak dokumentacji dotyczącej obiektu sprzed 1945 r
- Dostępna jest wyłącznie karta ewidencyjna (tzw. zielona) z 1969 r.

## 2.4. Bibliografia i inne źródła

<http://www.parafiakrzydlina.pl/index.php?menu=article&id=53> dostęp 03.07.2020 godz. 10.52

<http://e.elubin.pl/kocioty-krainy-gow-odrzaskich-krzydlina-maa-i-wielka/>

[http://www.migbp-wolow.pl/?page\\_id=4280](http://www.migbp-wolow.pl/?page_id=4280)

<https://www.palaceslaska.pl/index.php/indexs-alfabetyczny/k/2154-krzydlina-wielka>

[https://polska-org.pl/527802,Krzydlina\\_Wielka,Kosciol\\_sw\\_Marii\\_Magdaleny.html](https://polska-org.pl/527802,Krzydlina_Wielka,Kosciol_sw_Marii_Magdaleny.html)

### III. PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU

#### 3. 1. Lokalizacja

Obiekt jest zlokalizowany w Krzydlinie Wielkiej, dz. nr 479, jednostka ewidencyjna Wołów, obręb 022203\_5.0036, Krzydlina Wielka, na niewielkim wzniesieniu, przy drodze. W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła, na placu kościelnym zlokalizowany jest cmentarz. Obiekt otoczony jest murowanym ogrodzeniem.

#### 3. 2. Ustalenia wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Na terenie objętym opracowaniem obowiązuje Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zespołu wsi: Krzydlina Wielka, Krzydlina Mała, Domaszków – Gmina Wołów – Strefa VII, uchwalony Uchwałą Nr LIII/335/2013 Rady Miejskiej w Wołowie z dnia 24 października 2013 r. (Dz.U. Woj. Dolnośląskiego z dnia 20 listopada 2013 r. poz. 5847)

##### Przeznaczenie:

ObszEZ - obszary wpisane do ewidencji zabytków

ORZ - obiekty wpisane do rejestru zabytków

SOKA - strefa "A" ścisłej ochrony konserwatorskiej

SOKB - strefa "B" ochrony konserwatorskiej tożsama z obszarem ruralistycznym ujętym w wykazie zabytków

SOZA - strefa ochrony zabytków archeologicznych

UK/2 - teren obiektów sakralnych i kultury

WS - teren wód

Projektowane prace remontowe są zgodne z zapisami ww. planu miejscowego.

#### 3. 3. Ochrona konserwatorska

Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków woj. dolnośląskiego pod nr A 2961/1183 z dnia 10.12.1964 r, chroniony zapisami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego zespołu wsi: Krzydlina Wielka, Krzydlina Mała, Domaszków – Gmina Wołów – Strefa VII, uchwalony Uchwałą Nr LIII/335/2013 Rady Miejskiej w Wołowie z dnia 24 października 2013 r. (Dz.U. Woj. Dolnośląskiego z dnia 20 listopada 2013 r. poz. 5847)

#### 3.4. Projektowane zagospodarowanie terenu

Bez zmian do stanu istniejącego.

Zakłada się remont nawierzchni utwardzonej wokół kościoła. (Ułożenie nawierzchni wokół obejścia kościoła, w miejscu zdemontowanych betonowych płyt, stanowiących dotychczas chodnik wokół kościoła).

Wokół kościoła należy uporządkować opaskę żwirową. Istniejący żwir rozplantować na szer. ok.50 cm. Wykonać obejście wokół kościoła w postaci nawierzchni mineralnej typu HanseGrand, w kolorze beżowym, zgodnie z dokumentacją rysunkową. Nawierzchnię wykonać w miejscu zdemontowanych płyt betonowych, po obu stronach osadzając krawężnik w postaci kostek granitowych.

HanseGrand to nawierzchnia mineralna, z wysokogatunkowych surowców, takich jak: kamień naturalny, łupki wysokogórskie oraz ekologiczne lepiszcze wiążące, wodoprzepuszczalna, naturalnie stabilizowana, przeznaczona do stosowania zgodnie z zaleceniami producenta na alejki parkowe. Nawierzchnia nie kruszy się i nie pyli, jest odporna na działanie zewnętrznych warunków atmosferycznych oraz łatwy w obróbce. Posiada wysoką odporność na ciężar, ścieranie i jest niebrudzący.

HanseGrand® nadaje się na powierzchnie przeznaczone dla wózków inwalidzkich

##### DANE TECHNICZNE

HanseGrand® posiada grubość ziarna od 0 do 8mm, waga wynosi 2 tony/m<sup>3</sup>. Zagęszczenie według metody Proctora wynosi 2,099 g/cm<sup>3</sup>.

##### WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE OBRÓBK

HanseGrand® jest osadzany na głębokość od 3 do 4 cm. Nachylenie powierzchni powinno wynosić 2–3 %

Uwaga: Przed wykonaniem prac wokół obejścia kościoła należy sprawdzić stan i drożność systemu odprowadzającego wody od obiektu (drenaż, kanalizacja deszczowa), do którego włączone są rury spustowe kościoła.

## IV. OPIS TECHNICZNY

## 4. STAN ISTNIEJĄCY

## 4.1. Dane ogólne

- województwo	dolnośląskie
- powiat	wołowski
- gmina	Wołów
- Inwestor	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła, Krzydlina Mała 69, 56-100 Wołów
- obiekt	Kościół filialny pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej
- działki nr	dz. nr 479
- Rejestr zabytków	Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego pod nr A 2961/1183 z dnia 10.12.1964 r
- KOB	Kategoria X - budynki kultu religijnego, jak: kościoły, kaplice, klasztory, cerkwie, zbory, synagogi, meczety oraz domy pogrzebowe, krematoria
- Grupa wys.	SW – średniowysoki
- Pow. zabudowy	ca. 377,0 m <sup>2</sup>
- Dł. x szer. x wys.	31,90m x 11,20m x 6,80m (wys. do gzymsu nawy)

## 4.2. Rzut, bryła

Objęty opracowaniem budynek kościoła wzniesiony na rzucie prostokąta, jednonawowy z prezbiterium zamkniętym wielobocznie, orientowany. Budynek jednokondygnacyjny, niepodpiwniczony, przekryty dwuspadowym dachem.

Bryła zwarta, od strony zachodniej zlokalizowana jest kwadratowa wieża, od strony północnej do części prezbiterium przylega zakrystia natomiast do korpusu nawowego kaplica, w części zachodniej znajduje się chór. Wewnątrz nawy głównej, prezbiterium i zakrystii stropy płaskie, w przedsionku sklepienie krzyżowe, w kruchcie kolebkowe z lunetami. Okna zamknięte półkoliście i ostrołukowo. Dachy nad nawą główną i prezbiterium dwuspadowe, kryte dachówką. Dach nad kruchtą trójspadowy, nad zakrystią jednospadowy (przedłużona połąć dachu kościoła)

## 4.3. Konstrukcja

Ściany wykonane w technologii tradycyjnej – murowane z cegły pełnej i kamienia. (W części prezbiterium zachowane oryginalne cegły z nacinaną spoiną). Stropy drewniane. Więźba dachowa drewniana w układzie konstrukcji krokwiowo - kleszczowy z elementami podparć oraz zastrzałów w płaszczyźnie podparcia krokwi. Pokrycie dachu budynku kościoła dachówką ceramiczną. Dach wieży przekryty blachą. Rynny, rury spustowe wykonane z blachy. Obróbki blacharskie na całym obiekcie wykonane z blachy. Budynek wyposażony w instalację odgromową uziemioną w fundamencie.

## 4.4. Elewacje

Elewacja zachodnia (frontowa) - stanowi wieża kościoła ze zlokalizowanym centralnie wejściem ujętym prostą opaską wykonaną w tynku. Wieża kościoła wielokondygnacyjna, tynkowana, posadowiona na tynkowanym cokole, na wysokości nawy podzielona prostym gzymsem. Powyżej gzymsu w narożnikach para pilastrów, pomiędzy którymi osiowo umieszczone okna. Wieża zwieńczona barokowym hełmem cebulastym.

Elewacja północna - tynkowana, z przybudówką zakrystii w części prezbiterium, kruchtą w części nawowej oraz od zachodu elewacją wieży.

Wieża w partii przyziemia z niewielkim otworem okiennym, na wysokości nawy podzielona poziomym prostym gzymsem, powyżej analogicznie jak w elewacji południowej, w narożnikach ujęta para pilastrów, pomiędzy którymi osiowo umieszczone półkoliście zamknięte okna. Całość zwieńczona gzymsem oraz hełmem wieży.

Elewacja w części nawowej otynkowana - w partii między zakrystią a kruchtą zachowany oryginalny tynk wapienno-piaskowy, dalej tynkowana tynkiem cementowo-wapiennym. Po obu stronach kaplicy (w części nawowej) dwa okna półkoliste, dodatkowo w zachodniej części nawy prostokątne okno doświetlające przestrzeń pod chórem.

Elewacje kruchty proste, fragmentarycznie otynkowane (tynki zawilgocone zostały usunięte w lipcu 2019 r. do wys. ok. 2,0m). W osi zlokalizowano otwór drzwiowy, nad którym znajduje się okienko w kształcie elipsy, po bokach dwie nisze zakończone półkoliście.

Zakrystia - elewacje proste, fragmentarycznie otynkowane. Dwa prostokątne otwory okienne doświetlające pomieszczenie zakrystii. Od strony wschodniej znajduje się dodatkowe wejście do zakrystii z zewnątrz.

Elewacja wschodnia - tynkowana (do wys. ca. 2,0 skuto zawilgocone i odspojone tynki). Prezbiterium zamknięte wielobocznie, z umieszczonymi w ścianach ostrołukowymi oknami. W osi prezbiterium blenda okienna. Narożniki prezbiterium wsparte przyporami nadającymi elewacji średniowiecznego charakteru. W części prezbiterium odsłonięto oryginalny mur ceglany z nacinaną fugą.

Elewacja południowa - W części wschodniej prezbiterium z ostrołukowymi oknami, dalej korpus nawowy oraz wieża. Elewacja otynkowana. Część nawowa z półkolistymi oknami, wsparta przyporami. W części nawowej, po skuciu zawilgoconych tynków odsłonięto ślad pierwotnego wejścia bocznego do nawy głównej kościoła.

Elewacja wieży analogicznie jak w elewacji północnej.

#### **4.5. Ogrodzenie**

Teren kościoła otoczony jest murem o wysokości ok. 1,70 cm, (w części frontowej kościoła). Na plac kościelny oraz cmentarz prowadzi portal bramny z częścią środkową wyższą oraz wejściami bocznymi po obu stronach. Mur w części od strony ulicy otynkowany, przykryty nakrywą ceglana. Mur po stronie północnej bramy wymaga kompleksowego remontu.



## 5. OCENA STANU ZACHOWANIA ELEWACJI

### 5.1. Opis techniczny stanu zachowania elewacji

Elewacje budynku kościoła: Przeprowadzone oględziny wykazały, że stan techniczny ścian zewnętrznych w większości jest zadowalający. W budynku występują uszkodzenia wynikające z długoletniej eksploatacji. W niezadowalającym stanie są tynki elewacji. Widoczne są spękania i zarysowania oraz odspojenia i spudrowania tynków powstałe na skutek warunków atmosferycznych i braku doraźnych prac naprawczych. Tynki silnie zabrudzone. Na elewacjach kościoła (za wyjątkiem wieży), do wys. ca. 2,0m tynki zawilgocone i uszkodzone zostały usunięte w lipcu 2019 r.

W kilku miejscach zaobserwowano spękania tynków w rejonie nadproży okiennych nawy kościoła oraz spękania muru w miejscach nadproży okiennych kruchty (opisano w zał. nr 5-Ekspertyza techniczna)

W złym stanie, wymagającym niezwłocznych prac naprawczych jest mur zakrystii. Na elewacji wschodniej występuje pionowe spękanie muru, na całej wysokości ściany, obecnie doraźnie wypełnione pianką montażową. Na styku zakrystii z nawą kościoła nastąpiło odspojenie muru zakrystii. Szczelinę wypełniono doraźnie pianką. (opisano w zał. nr 5-Ekspertyza techniczna)

Wykonano rozpoznanie tynków w miejscach blend okiennych i stwierdzono obecność fragmentów oryginalnych tynków wapienno-piaskowych. Zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi należy przeprowadzić ich renowację.

Wykonano rozpoznanie oryginalnych cegieł oraz spoin (dokumentacja rysunkowa). Dokonano rozpoznania składu istniejących, oryginalnych spoin na elewacjach obiektu. Wnioski w punkcie nr 6.

Zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi należy przeprowadzić ich ekspozycję i renowację.

Elewacje wieży- tynki na wieży kościoła spękane (szczególnie do wysokości gzymsu nawy), silnie zabrudzone. Pilastry w złym stanie technicznym. Bazy pilastrów spękane, miejscami odspojone, grożące awarią. Pilastry w wielu miejscach spękane. Na elewacji południowej wieży widoczne uszkodzenia gzymsu koronującego.

Cokół: Od strony zewnętrznej stan techniczny partii cokołowej dobry.

W 2016-2017 wykonano izolację pionową murów fundamentowych, drenaż opaskowy, kanalizację deszczową z włączeniem do kanału burzowego, opaskę żwirową wokół kościoła z ułożeniem uziomu otokowego.

Silne zabrudzenia i korozja biologiczna cokołu występuje na elewacji wieży kościoła.

Stolarka drzwiowa – drzwi wejściowe do budynku kościoła oraz do kruchty w dobrym stanie technicznym.

Wejście do zakrystii stanowią podwójne drzwi. Stolarka drzwiowa wewnętrzna w dobrym stanie technicznym. Stolarka drzwiowa zewnętrzna (drzwi zakrystii) w stanie nieodpowiednim.

Ślusarka okienna – okna w nawie głównej oraz prezbiterium w ramach stalowych, wielokwaterowe, szklone szkłem ornamentowanym, w dobrym stanie technicznym. Ramy od strony zewnętrznej wymagają przemalowania.

Stolarka okienna w zakrystii-drewniana, do konserwacji

Obróbki blacharskie –pokrywione, w kilku miejscach brakuje. Parapety w oknach z blachy w złym stanie technicznym. W większości pokrzywione, uzupełniane, wymagające wymiany.

Instalacje - W celu wykonania remontu elewacji należy zdemontować istniejącą instalację odgromową i po zakończeniu robót założyć повторно z uwzględnieniem istniejących tras.

Rynny i rury spustowe- do demontażu

Należy sprawdzić stan i drożność systemu odprowadzającego wody od obiektu, do którego włączone są rury spustowe kościoła

Mur ogrodenia-w części od strony ulicy, (po północnej stronie bramy)mur w złym stanie technicznym. Powierzchnia muru silnie zawilgocona, pozbawiona tynku, ze znacznymi ubytkami cegieł (zarówno od strony ulicy jak i od strony placu kościelnego). Od strony ulicy, w partii przyziemia widoczne wtórne zaprawy, silnie zawilgocone. Cegła w znacznej mierze uszkodzona i spudrowana. Nakrywa muru ceglana, pokryta fragmentarycznie zaprawą, zajęta korozją biologiczną.

Zauważono pęknięcie podłużne na całej wysokości muru. (opisano w zał. nr 5-Ekspertyza techniczna)

Pozostała część muru (od strony ulicy), otynkowana, silnie zabrudzona, ze śladami korozji biologicznej nakryw, w partii cokołu zawilgocona.

Należy niezwłocznie dokonać naprawy muru po północnej części bramy.

Wnioski konserwatorskie:

Należy przeprowadzić renowację fragmentów elewacji przewidzianych do ekspozycji oryginalnego lica ceglanego. Wykonać renowację ściany północnej nawy głównej kościoła z oryginalnym tynkiem oraz remont otynkowanych, kamiennych fragmentów elewacji nawy głównej kościoła (elewacja południowa). Wykonać renowację gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsem na kruchcie oraz na zakrystii renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży, kaplicy i zakrystii

Uwaga: Należy uwzględnić prace naprawcze murów wskazane w ekspertyzie konstrukcyjnej.

## 6. EKSPERTYZA TECHNICZNA

Ekspertyza techniczna wg odrębnego opracowania stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszej dokumentacji.

Dodatkowo wykonano badania celem rozpoznania składu istniejących, oryginalnych spoin na elewacji obiektu. Analiza mikroskopowa wielkości wyizolowanych kryształów węglanu wapnia waha się w granicach 50 - 150 mikronów. W podsumowaniu, jest to spoiwo wapienne na bazie wapna gaszonego w postaci ciasta, z wypełniaczem piaskowym (piasek rzeczny obtoczony, miejscowo z dodatkiem kruszywa o standardowej granulacji) drobnopiękistym i średniopiękistym. Powierzchniowo obserwowano mikroślady wapna skarbonizowanego. Na podstawie oględzin próbek stwierdza się, że badane zaprawy nie stanowią już silnego materiału spajającego. Badanie przeprowadził mgr Leszek Słowik, Zezw. PSOZ-Kal/K/21/94.

## 7. ZAKRES PROJEKTOWANYCH PRAC BUDOWLANYCH

### 7.1. Roboty przygotowawcze

Przed przystąpieniem do zasadniczych prac budowlanych należy:

- ogrodzić teren na czas prac rozbiórkowych taśmą zabezpieczającą,
- przygotować miejsce dla samochodu usuwającego gruz z placu budowy,
- przygotować stanowisko do składowania gruzu i złomu,
- przygotować punkt PPOŻ i punkt sanitarny oraz zaplecze socjalne.

### 7.2. Zakres prac rozbiórkowych

- skucie wtórnych, głuchych, cementowych tynków
- demontaż rynien oraz rur spustowych
- usunięcie wtórnych metalowych i drewnianych elementów, demontaż obróbek blacharskich oraz starych instalacji
- demontaż wtórnego zadaszewienia w strefie wejścia

### 7.3. Zakres prac konserwatorskich

- renowacja fragmentów elewacji przewidzianych do ekspozycji oryginalnego lica ceglanego
- renowacja gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsem na kruchcie oraz na zakrystii
- renowacja ściany północnej z oryginalnym tynkiem
- remont otynkowanych fragmentów elewacji nawy głównej kościoła
- renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży, kaplicy i zakrystii
- renowacja stolarki i ślusarki okiennej
- renowacja krat

### 7.4. Zakres prac ogólnobudowlanych

- wykonanie wzmocnienia ścianami stalowymi murów zakrystii
- naprawa murów w miejscach spękań
- remont fragmentu ogrodzenia (w strefie wejścia)
- montaż rynien i rur spustowych
- wykonanie i montaż obróbek blacharskich z blachy analogicznej jak pokrycie wieży
- wykonanie nakryw przypór z dachówki ceramicznej



## 8. ROZWIĄZANIA I TECHNOLOGIE PRZYJĘTE W OPRACOWANIU

### a. PROGRAM POSTĘPOWANIA KONSERWATORSKIEGO

Przedstawione w dokumentacji projektowej wskazania na systemy i materiały z podaniem producenta należy traktować jako przykładowe, z uwagi na przepisy ustawy Prawo Zamówień Publicznych, a zwłaszcza art. 29-31. Oznacza to, że wykonawcy mogą zaproponować inne niż wyszczególnione w dokumentacji rozwiązania z zachowaniem odpowiednich, równoważnych parametrów technicznych z zapewnieniem uzyskania wszystkich ewentualnie wymaganych uzgodnień.

Kolorystykę obiektu zaproponowano na podstawie badań stratygraficznych ujętych w opracowaniu pn „Badania historyczno konserwatorskie elewacji kościoła” wykonane przez mgr Sonię Stawowską, arch. Krzysztofa Wartenberga we wrześniu 2019 r. Badania stratygraficzne gzymsu wieńczącego korpus kościoła zostaną wykonane po ustawieniu rusztowań, przy wykonywaniu prac.

#### 8.1. Renowacja fragmentów elewacji przewidzianych do eksponowania oryginalnego lica ceglanego:

1. Demontaż rynien oraz rur spustowych
2. Ostrożne skucie wtórnych, cementowych tynków
3. Ręczne doczyszczanie pozostałości wtórnych zapraw z cegieł oraz oryginalnych spoin za pomocą szpachelek, szczotek drucianych, dłut lub skalpeli  
- zastosowane metody czyszczenia i narzędzia nie mogą uszkodzić powierzchni oryginalnych
4. W razie konieczności doczyszczanie lica muru z pozostałości zapraw cementowych i ewentualnych nawarstwień brudu metodą chemiczną z użyciem roztworu kwasu mrówkowego lub gotowych preparatów konserwatorskich (np. pasty czyszczącej do usuwania miejsczych zabrudzeń Fassadenreiniger Paste firmy Remmers)  
- należy przeprowadzić próby w celu ustalenia czy można zastosować mycie wysokociśnieniowe, czy jedynie parownicę (w przypadku zbyt słabego osłabienia lica muru)
5. Przeżyłowanie spękań zaprawą elastyczną na bazie dyspersyjnej np. Rissfuller firmy STO  
- należy wyczyścić, a w razie konieczności poszerzyć na kształt litery V spękania w ceglach bądź spoinach  
- oryginalne spoiny można usunąć jedynie w przypadku stanu technicznego uniemożliwiającego naprawę (popękane, osypujące się, nie związane z podłożem)
6. Usunięcie wtórnych metalowych i drewnianych elementów, demontaż obróbek blacharskich oraz starych instalacji
7. Lokalne odsalanie lica wątku ceglanego metodą migracji soli do rozszerzonego środowiska  
- zaleca się wykonanie okładów z ligniny i wody destylowanej w partiach występowania zasoleń oraz w miejscach podwyższonego zawilgocenia muru
8. Miejscowe wzmacnianie strukturalne osłabionych i osypujących się cegieł oraz spoin preparatem nie zawierającym rozpuszczalników organicznych, opartym na estrach etylowych kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu 30 % np. KSE 300 firmy Remmers lub równoważny  
- zaleca się odczekanie 3 tygodni dla uzyskania pełnego efektu wzmocnienia powierzchni
9. Uzupełnienie ubytków w ceglach przy użyciu zapraw mineralnych na bazie białego cementu o odpowiednich właściwościach fizyko-mechanicznych lub też zastosowanie gotowych zapraw restauratorskich barwionych w masie na kolor oryginału (np. zaprawa do uzupełniania kamienia i cegły Restauriormortel firmy Remmers)  
- w miejscach dużych ubytków należy wykonać zbrojenie z drutu miedzianego lub mosiężnego (tzw. pajęczki)  
- brakujące cegły należy uzupełnić nowymi, o właściwościach podobnych do cegieł oryginalnych, o podobnej wytrzymałości, porowatości, barwie, fakturze i kształcie
10. Uzupełnienie ubytków i cyzelowanie rysunku spoin (odpowiednie nacięcia)  
- proponuje się zastosowanie preparatów wapiennych, bądź takich, jak spoiwo renowacyjne czyli zmodyfikowane wapno trasowe. Dopuszcza się możliwość zastosowania zaprawy mineralnej na bazie białego cementu i wapna, z odpowiednim kruszywem i barwionej suchymi pigmentami pod kolor oryginału, bądź też zastosowanie gotowych zapraw restauratorskich barwionych w masie (np. zaprawa do uzupełniania kamienia i cegły Restauriormortel firmy Remmers, lub wapienno-trasową spoinę StoTrass Fuge)

- w razie konieczności do zaprawy można dodać niewielką ilość kruszywa o średnicy ponad 2 mm (aby bardziej imitować strukturę pierwotną)
  - użyta zaprawa powinna posiadać jak najbardziej zbliżone parametry jak oryginalna (kolor, faktura, uziarnienie)
  - w celu dobrania jak najbardziej odpowiedniej technicznie i estetycznie metody naprawy oryginalnych spoin należy przeprowadzić próby i w razie konieczności skonsultować się z przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
  - 11.** Otwory maculcowe pozostawić jako „świadki”-zaślepić cegłą cofniętą 6-8 cm względem lica muru.
  - 12.** Scalanie kolorystyczne uzupełnień w ceglach i spoinach farbami laserunkowymi przeznaczonymi do kamienia i cegły np. Restaurolasur firmy KEIM(farba na bazie żelazo-krzemianowej) lub lub Historic Lasur firmy Remmers (półprzezroczysta farba silikonowa)
  - 13.** Odsłonięcie pozostałości oryginalnych tynków w blendach okiennych wraz z ich renowacją
    - delikatne, ręczne usunięcie wtórnych wypraw tynkarskich
    - wzmocnienie strukturalne osłabionych i osypujących się tynków preparatem nie zawierającym rozpuszczalników organicznych, opartym na estrach etylowych kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu 30 % np. KSE 300 firmy Remmers lub równoważny
  - 14.** Uzupełnienie ubytków tynku w blendach okiennych zaprawą wapienno-piaskową
    - rekonstrukcję wypraw tynkarskich należy przeprowadzić w taki sposób, aby jak najbardziej wyeksponować fragmenty oryginalne
    - scalanie kolorystyczne pierwotnych fragmentów z nowymi farbą laserunkową (Restaurolasur lub Historic Lasur)
  - 15.** Odtworzenie tynkowanych opasek okiennych zaprawą wapienno-piaskową
  - 16.** Malowanie tynków według projektu kolorystyki
    - zaleca się malowanie farbami laserunkowymi w technice topowania
  - 17.** Renowacja blendy drzwiowej – sposób postępowania i użyte materiały analogicznie jak przy renowacji lica ceglanego
    - usunięcie pozostałości wtórnych wypraw tynkarskich, usunięcie luźnych spoin
    - czyszczenie chemiczne i mechaniczne powierzchni cegieł i kamienia naturalnego
    - ewentualne wzmocnianie powierzchni
    - naprawa drobnych ubytków w cegle i kamieniu, renowacja pozostałości oryginalnego spoinowania (duża rozpiętość w szerokości spoin, brak wyraźnego nacięcia)
    - scalanie kolorystyczne
  - 18.** Hydrofobizacja powierzchni lica ceglanego i kamiennego np. preparatem na bazie silanów/siloksanów Funcosil SL firmy Remmers
  - 19.** Wykonanie tynkowanych parapetów zaprawą wapienno-piaskową (należy poddać konserwacji oryginalne zaprawy i uzupełnić je ww. tynkiem)
  - 20.** Wykonanie nakryw przypór z dachówki klejonej na zaprawę, bez podbudowy w kolorze zbliżonym do pokrycia dachu kościoła.
- 8.2. Renowacja gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsem na kaplicy oraz na zakrystii:**
- 1.** Wykonanie badań stratygraficznych celem określenia oryginalnej kolorystyki
  - 2.** Skucie wtórnych wypraw tynkarskich, usunięcie luźnych i osypujących się fragmentów oryginału
  - 3.** Wzmocnianie strukturalne osłabionych i osypujących się fragmentów preparatem nie zawierającym rozpuszczalników organicznych, opartym na estrach etylowych kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu 30 % np. KSE 300 firmy Remmers lub równoważny
    - zaleca się odczekanie 3 tygodni dla uzyskania pełnego efektu wzmocnienia powierzchni
  - 4.** Przeżyłowanie rys i spękań
    - poszerzenie rys i spękań na kształt litery V i wypełnienie ich zaprawą elastyczną np. na bazie dyspersyjnej Rissfuller firmy STO
  - 5.** Odtworzenie gzymsów metodą tynków ciągnionych
    - zaleca się zastosowanie gotowych zapraw systemowych do tego rodzaju prac (np. Renowator 740 firmy Sempore)

6. Gruntowanie oraz malowanie powierzchni gzymsów według projektu kolorystyki farba elewacyjna silikonowa Color LA firmy Remmers
7. Montaż obróbek blacharskich gzymsów i okapów z właściwym wysunięciem kapinosu od ściany obiektu.

### 8.3. Renowacja ściany północnej z oryginalnym tynkiem:

1. Wzmacnianie strukturalne osłabionych i osypujących się fragmentów preparatem nie zawierającym rozpuszczalników organicznych, opartym na estrach etylowych kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu 30 % np. KSE 300 firmy Remmers lub równoważny  
- zaleca się odczekanie 3 tygodni dla uzyskania pełnego efektu wzmocnienia powierzchni
2. Lokalne odsalanie powierzchni metodą migracji soli do rozszerzonego środowiska  
- zaleca się wykonanie okładów z ligniny i wody destylowanej w partiach występowania zasoleń oraz w miejscach podwyższonego zawilgocenia muru
3. W miejscach drobnych ubytków oraz w partiach całkowicie pozbawionych tynków należy je uzupełnić analogicznie do zachowanych (tynk miękki, wapienno-piaskowy, o ziarnistości i kolorystyce nawiązującej do oryginalnej)
4. Scalanie kolorystyczne uzupełnień farbami laserunkowymi przeznaczonymi do kamienia i cegły np. Restauro-Lasur firmy KEIM (farba na bazie żelazo-krzemianowej) lub Historic Lasur firmy Remmers (półprzezroczysta farba silikonowa)

### 8.4. Remont otynkowanych fragmentów elewacji (kamienne fragmenty elewacji, w korpusie nawowym)

1. Ostrożne skucie wtórnych, cementowych tynków
2. Zszycie murów w miejscach spękań (pęknięcia murów zakrystii, szczeliny nad oknami)  
- usunięcie z szczeliny pianki montażowej
3. wykonanie poziomych nacięć (w miarę możliwości w spoinach pomiędzy ceglami)  
- montaż kotew spiralnych za pomocą dedykowanej zaprawy
4. Zmycie partii cokołu wodą pod ciśnieniem
5. Usunięcie śladów korozji biologicznej z partii cokołowej za pomocą środka biobójczego  
- proponuje się preparat BFA firmy Remmers
6. Miejscowe wzmacnianie strukturalne osłabionych i osypujących się fragmentów elewacji preparatem nie zawierającym rozpuszczalników organicznych, opartym na estrach etylowych kwasu krzemowego o stopniu wytrącania żelu 30 % np. KSE 300 firmy Remmers lub równoważny  
- zaleca się odczekanie 3 tygodni dla uzyskania pełnego efektu wzmocnienia powierzchni
7. Odtworzenie tynków zaprawą wapienno – piaskową  
- należy zastosować tynk miękki, o drobnym kruszywie z widocznymi kryształami wapna (zgodnie z odsłoniętym podczas badań stratygraficznych oryginałem)
8. Gruntowanie i malowanie powierzchni zgodnie z projektem kolorystyki  
- zaleca się malowanie laserunkowe w technice topowania farba Color LA firmy Remmers wg rys. kolorystyki

### 8.5. Renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży oraz kaplicy bocznej i zakrystii

1. Wykonanie badań stratygraficznych celem określenia oryginalnej kolorystyki oraz pierwotnego kształtu detali architektonicznych na wieży
2. Usunięcie wtórnych metalowych i drewnianych elementów, demontaż obróbek blacharskich oraz starych instalacji
3. Skucie wtórnych, cementowych wypraw tynkarskich  
- należy zachować oryginalne zaprawy tynkarskie
4. Renowacja oryginalnych wypraw tynkarskich  
- wzmocnienie strukturalne, przeżyłowanie, uzupełnienie ubytków miękkim tynkiem wapienno-piaskowym, zgodnym z oryginałem (technologia analogicznie jak w przypadku oryginalnego tynku na elewacji północnej)
5. Renowacja detalu architektonicznego  
- usunięcie luźnych i osypujących się fragmentów  
- wzmacnianie strukturalne  
- przeżyłowanie rys i spękań  
- odtworzenie detalu metodą rzeźbiarską bądź w formie tynków ciągnionych

6. Gruntowanie i malowanie powierzchni według projektu kolorystyki (topowanie) farba Color LA firmy Remmers wg rys. kolorystyki
7. Wykonanie nowych obróbek blacharskich
8. Wykonanie parapetów okiennych zaprawą wapienno-piaskową. (Należy poddać konserwacji oryginalne zaprawy i uzupełnić je ww. tynkiem)
9. Wykonanie nakryw przypór z dachówki klejonej na zaprawę, bez podbudowy.
10. Wykonanie remontu cokołu wieży kościoła-
  - skucie odspojonych tynków cokołowych
  - ręczne doczyszczanie powierzchni murów cokołowych – 100% powierzchni
  - usunięcie ognisk korozji biologicznej preparatem bakterio-grzybo-glonobójczym – środkiem kompozytowym do czyszczenia i gruntowania zanieczyszczonych i zagrożonych zanieczyszczeniem biologicznym materiałów budowlanych – 50% powierzchni cokołu (np. BFA firmy Remmers)
  - miejsca z dużymi ubytkami należy uzupełnić kamieniem naturalnym jak najbardziej zbliżonym właściwościami do materiału oryginalnego
  - założenie tynku gruboziarnistego w technologii WTA - SP TOP WHITE firmy Remmers
  - wykonanie warstwy wierzchniej z tynku SP Q2 drobnoziarnistym firmy Remmers
  - gruntowanie powierzchni środkiem gruntującym o działaniu wzmacniającym,
  - malowanie cokołu farbą elewacyjną silikonową Color LA firmy Remmers wg rys. kolorystyki

#### 8.6. Renowacja stolarki i ślusarki okiennej

##### Stolarka okienna drewniana

- usunięcie chemiczne i mechaniczne starych powłok malarskich z powierzchni drewnianych
- Szpachlowanie drobnych ubytków w drewnie. Większe szczeliny wypełniać drewnianymi flekami
- Malowanie powierzchni farbą do drewna w kolorze białym.

##### Ślusarka okienna

- mechaniczne i chemiczne usunięcie starych powłok malarskich z powierzchni ram okiennych
- usunięcie starego, spękanego kitu następnie wykonanie ponownego kitowania
- zabezpieczenie powierzchni farbą antykorozyjną
- malowanie nawierzchniowe farbą grafitową

#### 8.7. Renowacja krat

- usunięcie chemiczne i mechaniczne starych powłok malarskich z powierzchni krat
- naniesienie powłoki antykorozyjnej
- wykonanie powłoki nawierzchniowej w kolorze grafitowym

#### 8.8. Kolorystyka

Kolorystykę obiektu zaproponowano na podstawie badań stratygraficznych ujętych w opracowaniu pn „Badania historyczno konserwatorskie elewacji kościoła” wykonane przez mgr Sonię Stawowską, arch. Krzysztofa Wartenberga we wrześniu 2019

-Wnęki okienne, detal architektoniczny-stara biel

-Ściany-kolor jasny beżowy NCS S0505-Y10R

-Cokół wieży-kolor beżowy NCS S0505-Y20R.

Ostateczny odcień ustalić po wykonaniu próbnych wymalowań w razie konieczności skonsultować się z przedstawicielem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

## b. ROBOTY OGÓLNOBUDOWLANE

#### 8.9. Wykonanie wzmocnienia ściągi stalowymi murów zakrystii

Elementy wskazane w części rysunkowej należy przemurować z uwzględnieniem wykonania ściąąg stalowych z prętów fi25 (stal A-I) zgodnie z rys. K-05, K-06, K-07 oraz K- 08 należy zastosować we wskazanym fragmencie budynku układ ściąąg stalowych. Otynkować zgodnie z programem postępowania konserwatorskiego.

**8.10. Naprawa muru w miejscu spękań**

Elementy wskazane w części rysunkowej należy wzmocnić poprzez zastosowanie systemu kotew Spiralanke fi6/fi8mm z użyciem systemowych materiałów. Elementy wzmocnień wg Rys. K-09 oraz K-10.

Wykonać zszycia za pomocą prętów spiralnych np. Spiralanke Firmy Remmers. Są to walcowane, skręcane kotwy śrubowe dwubiegowe z nierdzewnej stali austenitycznej, przeznaczone do naprawy murów.

- Usuwanie zaprawy spoinowej

W wybranych wcześniej określonych miejscach na tej samej długości po prawej i lewej stronie należy usunąć poziome spoiny muru. Głębokość usuwania wynosi ok. 6 cm.

- Oczyszczanie spoin

Spoiny należy starannie oczyścić a luźnych i zmniejszających przyczepność elementów, a następnie je zmoczyć.

- Pierwsza warstwa zaprawy

Umieścić w spoinach pierwszą warstwę zaprawy. Wtłaczanie zaprawy odbywa się za pomocą pistoletu do zapraw, wzdłuż tylnej ścianki spoiny.

- Zakładanie kotew spiralnych

Za pomocą fugówki wcisnąć kotwy spiralne w zaprawę

- Druga warstwa zaprawy

Nanieść drugą warstwę zaprawy. Wtłaczać za pomocą pistoletu do zapraw, w celu dociśnięcia zaprawy użyć fugówki.

- Izolacja rys

Aby skonsolidować strukturę, rysy należy wypełnić materiałem. W tym celu najpierw rysę należy "wypchać" piankowym sznurem Rundschnur.

- Wypełnienie rys

Rysę od dołu ku górze wypełnić pod niskim ciśnieniem zawieszoną Remmers Bohrlochsuspension, używając prasy ręcznej.

- Wypełnianie rys w cegle

Rysy w ceglach należy pozamykać lub zaszlamować za pomocą zaprawy RM Restauriermörtel.

- Spoinowanie na nowo

Otwarte spoiny należy zgodnie z ogólnymi regułami technicznymi i zasadami sztuki na nowo wypełnić dobraną kolorystycznie zaprawą do spoinowania FM Fugenmörtel.

**8.11. Montaż obróbek blacharskich.**

Po przeprowadzeniu zabiegów konserwatorskich na elewacjach kościoła, oraz lokalnym uzupełnieniu pokrycia dachu (miejscza wskazane w ekspertyzie budowlanej) należy wykonać i zamontować obróbki blacharskie z blachy tytan cynk w partii gzymsów i okapów z właściwym wysunięciem kapinosu od ściany obiektu

**8.12. Likwidacja zadaszienia wejścia głównego do kościoła**

Wtórne zadaszienie wejścia do kościoła należy zdemontować.

**8.13. Remont fragmentu ogrodzenia**

Należy skonsultować możliwości wycinki drzew w celu zatrzymania procesu „wysadzania” konstrukcji ogrodzenia.

1. Ostrożne skucie wszystkich głuchych i osypujących się tynków aż do muru ceglanego

- należy mieć na uwadze, że wszelkie podjęte działania winny być ukierunkowane na maksymalne pozostawienie i konserwację oryginalnej substancji tych elementów, a nie ich całkowite skucie

2. Doczyszczanie powierzchni cegieł szczotką, nożem, szpachelką, omiotanie pędzlem

3. Oczyszczenie powierzchni (odkazeenie) z ognisk korozji biologicznej środkiem bakterio-, grzybo- i glonobójczym (np. BFA firmy Remmers)

4. Przemuiowanie osłabionych fragmentów muru (cegły spudrowane w swojej strukturze lub przemrozone, nie posiadające normatywnej wytrzymałości konstrukcyjnej należy miejscowo wymienić na cegłę nową, pełną, klasy minimum 150, z dostosowaniem jej gabarytów do oryginału)

5. Odtworzenie nakryw z cegły (sposób ułożenia powinien stanowić kontynuację istniejącego wątku)

6. Odtworzenie wypraw tynkarskich przy użyciu zaprawy wapienno-piaskowej

7. Gruntowanie i malowanie powierzchni według projektu kolorystyki

**8.14. Uwagi**

W niniejszym programie przyjęto technologie i materiały firmowe, wskazane z nazwy własnej. Dopuszcza się stosowanie urządzeń i materiałów „równoważnych” co do ich cech i parametrów, a wszystkie nazwy firmowe urządzeń i wyrobów użyte w dokumentacji projektowej powinny być traktowane jako definicje standardu. W niniejszym programie postępowania konserwatorskiego, przyjęto technologie i specjalistyczne materiały do konserwacji.



Autor nie odpowiada za wady ukryte, których nie można było stwierdzić podczas wizji lokalnych oraz posiadasz wiedzy na ich temat na podstawie oględzin. W przypadku wątpliwości czy niejasności dotyczących opinii, bądź wystąpienia nowych okoliczności mających merytoryczny związek z jej treścią, należy zwrócić się z zapytaniem do autora niniejszego opracowania. Przed rozpoczęciem robót wykonawca powinien dokonać wizji lokalnej – w celu określenia stanu faktycznego obiektu na dzień oferowania wykonania robót.

## 9. WPŁYW OBIEKTU BUDOWLANEGO NA ŚRODOWISKO

Wykonanie remontu istniejącego obiektu budowlanego nie wpłynie negatywnie na środowisko.

## 10. INFORMACJA O OBSZARZE ODDZIAŁYWANIA

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 690) oraz Ustawy prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 414) obszar oddziaływania obiektu mieści się całkowicie na działce Inwestora dz. nr 479, jednostka ewidencyjna Wołów, obręb ewidencyjny 022203\_5.0036 Krzydlinia Wilka. Inwestycja nie wpływa negatywnie i nie będzie wpływała negatywnie na sąsiednie obszary przedmiotowej działki.

Obszar oddziaływania inwestycji ogranicza się do powierzchni terenu objętego inwestycją.

-	dz. nr 479	Działka objęta opracowaniem
-	dz. nr 480	działki granicząca z przedmiotową od północy
-	dz. nr 476	działki granicząca z przedmiotową od południowego wschodu
-	dz. nr 478	działki granicząca z przedmiotową od południa
-	dz. nr 481	działki drogowa granicząca z przedmiotową od zachodu

## 11. CHARAKTERYSTYKA ENERGETYCZNA OBIEKTU

Zgodnie z art. 3.4 Ustawy o charakterystyce energetycznej z dnia 29 sierpnia 2014, sporządzenie świadectwa charakterystyki energetycznej dla budynku lub części budynku nie dotyczy budynku podlegającego ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

## 12. OPINIA GEOTECHNICZNA

Zakres prowadzonych robót nie wymaga przeprowadzenia gruntowych badań geotechnicznych w związku z czym odstąpiono od ich przeprowadzenia

## 13. ZAGADNIENIA BHP

Użyte materiały budowlane i wykończeniowe muszą posiadać aprobatę techniczną dopuszczającą do stosowania w obiektach i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, nie wydzielających żadnych szkodliwych substancji w trakcie użytkowania.

## 14. PRZYSTOSOWANIE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Nie dotyczy.

## 15. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ


Nie dotyczy.

## 16. DANE OKREŚLAJĄCE WPŁYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ NA DZIAŁKĘ LUB TEREN ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO, ZNAJDUJĄCEGO SIĘ W GRANICACH TERENU GÓRNICZEGO

Nie dotyczy.

PROJEKT BUDOWLANY

Remont elewacji kościoła filialnego pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej gm. Wołów

<b>JEDNOSTKA PROJEKTOWA</b>	<b>ZADANIE INWESTYCYJNE</b>			
 <ul style="list-style-type: none"> <li>ul. Bytomska 54, 42-672 Wieszowa</li> <li>tel/fax: 32 286 44 76</li> <li>e-mail: <a href="mailto:biuroarkona@wp.pl">biuroarkona@wp.pl</a></li> <li>www.biuroarkona.pl</li> </ul>	<b>INFORMACJA BIOZ</b>			
	<p align="center"><b>DO PROJEKTU BUDOWLANEGO pn.:</b>  <b>REMONT ELEWACJI KOŚCIOŁA FILIALNEGO</b>  <b>pw. św. MAGDALENY W KRZYDLINIE WIELKIEJ</b></p>			
<b>NAZWA I ADRES OBIEKTU</b>	<p align="center">Kościół filialny pw. św. Magdaleny  Krzydlina Wielka, 56-100 Wołów</p>			
<b>DZIAŁKA NR</b>	dz. nr 479, jednostka ewidencyjna Wołów, obręb 022203_5.0036, Krzydlina Wielka			
<b>KOB</b>	Kategoria X - budynki kultu religijnego, jak: kościoły, kaplice, klasztory, cerkwie, zbory, synagogi, meczety oraz domy pogrzebowe, krematoria			
<b>INWESTOR</b>	<p align="center">Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Michała Archaniola  Krzydlina Mała 69, 56-100 Wołów</p>			
	<b>IMIĘ I NAZWISKO</b>	<b>SPECJALNOŚĆ</b>	<b>NR UPRAWNIEŃ</b>	<b>PODPIS</b>
<b>PROJEKTANT</b>	mgr inż. arch. Krzysztof Krauze	architektoniczna	upr. bud. nr 54/SLOKK/2017/II zaświadczenie ŚIOIA w Katowicach nr SL-1886	
WIESZOWA, LIPIEC 2020				

## 17. INFORMACJA BIOZ

### 17.1 Zakres i cel opracowania

W opracowaniu przedstawiono:

- zakres robót dla omawianej inwestycji, oraz kolejność realizacji poszczególnych prac
- wykaz istniejących obiektów budowlanych mających wpływ na realizację przedmiotowej inwestycji,
- opis elementów zagospodarowania terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi,
- wykaz przewidywanych zagrożeń, które mogą wystąpić podczas realizacji robót budowlanych,
- wytyczne dotyczące prowadzenia instruktażu dla pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych,
- opis środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia, lub w ich sąsiedztwie. Przedmiotowe opracowanie posłuży do sporządzenia przez Wykonawcę planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

### 17.2. Zakres robót budowlanych

Przygotowanie i zagospodarowanie placu budowy:

- protokolarne przejęcie od inwestora placu budowy z uzbrojeniem terenu, wykonawczej dokumentacji technicznej i dziennika budowy
- ogrodzenie terenu z oznakowaniem tablicami ostrzegawczymi i informacyjnymi w tym wykonanie tablicy informacyjnej
- urządzenie pomieszczeń socjalno-bytowych ( jadalnia i szatnie)
- urządzenie pomieszczeń higieniczno – sanitarnych ( WC , umywalnia )
- rozmieszczenie sprzętu budowlanego

#### ROBOTY DEMONTAŻOWE

- skucie wtórnych, głuchych, cementowych tynków
- demontaż rynien oraz rur spustowych
- usunięcie wtórnych metalowych i drewnianych elementów, demontaż obróbek blacharskich oraz starych instalacji

#### ROBOTY OGÓLNOBUDOWLANE

- Naprawa murów w miejscach spękań (po skuciu tynków należy sprawdzić stan murów)
- Renowacja fragmentów elewacji przewidzianych do eksponowania oryginalnego lica ceglanego
- Renowacja gzymsu wieńczącego korpus kościoła wraz z gzymsem na kruchcie oraz na zakrystii
- Renowacja ściany północnej z oryginalnym tynkiem
- Remont otynkowanych fragmentów elewacji
- Renowacja tynków i detalu architektonicznego na wieży
- Ponowny montaż rynien i rur spustowych
- Wykonanie i montaż obróbek blacharskich z blachy analogicznej jak pokrycie wieży
- Wykonanie nakryw przypór oraz parapetów na elewacji budynku z dachówki ceramicznej
- Wykończenie cokołu płytami piaskowca w miejscach wskazanych w części rysunkowej
- Remont fragmentu ogrodzenia (w strefie wejścia)
- Remont nawierzchni utwardzonej wokół kościoła

### 17.3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych mających wpływ na realizację inwestycji

Istniejący budynek kościoła pw. św. Magdaleny w Krzydlinie Wielkiej dz. nr 479, ogrodzenie kościoła, od strony ulicy

### 17.4. Zestawienie elementów zagospodarowania terenu które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Plac budowy powinien być oznakowany i zabezpieczony zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP. Podczas realizacji omawianej inwestycji będą wykonywane prace, w których wystąpią między innymi:

- rusztowania



- rozdzielnie elektryczne
- plac produkcji pomocniczej
- elektronarzędzia

W związku z wystąpieniem w/w robót Wykonawca przed rozpoczęciem przedmiotowej Inwestycji winien sporządzić „Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia na budowie”.

#### **17.5. Wykaz przewidywanych zagrożeń, które mogą wystąpić podczas realizacji robót budowlanych**

-upadek z wysokości :

- ekspozycja zagrożenia bardzo duża – codziennie
- miejsca występowania zagrożenia: rusztowania , drabiny , praca na wysokości
- zagrożenie występuje codziennie

-porażenie prądem elektrycznym :

- ekspozycja zagrożenia praktycznie możliwa - kilka razy na dzień
- miejsca występowania zagrożenia to : elektronarzędzia , betoniarka , podajnik do betonu, piła tarczowa , kable przesyłające energię elektryczną
- zagrożenie występuje codziennie

-skaleczenia :

- ekspozycja zagrożenia bardzo duża – codziennie
- miejsce wystąpienia zagrożenia to : ostre krawędzi detali
- zagrożenie występuje codziennie

-uderzenie i przygniecenie :

- ekspozycja zagrożenia b. duża – codziennie , prawdopodobieństwo niewielkie
- miejsce wystąpienia zagrożenia: przy robotach montażowych , przy transporcie ręcznym, przy składowaniu materiałów
- zagrożenie występuje codziennie

-poślizgnięcie się , potknięcie się , upadek :

- ekspozycja zagrożenia praktycznie możliwa - kilka razy na dzień
- miejsce wystąpienia zagrożenia to : stanowisko pracy , plac budowy
- zagrożenie występuje codziennie

-spadające przedmioty :

- ekspozycja zagrożenia bardzo duża – codziennie
- miejsce wystąpienia zagrożenia: rusztowania,
- zagrożenie występuje codziennie

-pochwycenia przez ruchome elementy maszyn:

- ekspozycja zagrożenia praktycznie możliwa - kilka razy na dzień
- miejsce wystąpienia zagrożenia : piła tarczowa, giętarka, betoniarka, gilotyna
- zagrożenie występuje codziennie

-urazy oczu :

- ekspozycja zagrożenia praktycznie możliwa - kilka razy na dzień
- miejsce wystąpienia zagrożenia to: stanowiska tynkarskie ,
- zagrożenie występuje codziennie

#### **17.6. Wytyczne dotyczące prowadzenia instruktażu dla pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.**

W ramach przeprowadzonych instruktaży pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kwestie:

- zasady postępowania w przypadku wystąpienia określonego zagrożenia,
- ustalenie rodzaju stosowanych przez pracowników środków ochrony indywidualnej;

- zasady prowadzenia nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, w tym informacje o strukturze nadzoru i odpowiedzialności osób (imiona i nazwiska) wyznaczonych do nadzoru, zasady przepływu informacji (wytycznych) dotyczących sposobu prowadzenia robót i koordynacji prac przed rozpoczęciem robót, sposób przekazywania stanowisk pracy drugiej zmianie itp.

Każdy podwykonawca oraz pracownik budowy ma obowiązek zapoznać się z przedstawionymi przez kierownika budowy instrukcjami lub procedurami w szczególności dotyczącymi:

- wystąpienia awarii, pożaru lub innego zagrożenia,
- zabezpieczenia przeciwpożarowego dla zaplecza budowy,
- organizacji pierwszej pomocy w nagłych wypadkach,
- wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych,
- bezpieczeństwa transportu, stosowania i przechowywania niebezpiecznych substancji, materiałów i surowców, w tym o właściwościach pożarowych i wybuchowych,
- prac wykonywanych w wykopach,
- prac wykonywanych w pobliżu nurtu rzeki, kanału lub cieku,
- pracy mechanicznych środków transportu,
- postępowania w sytuacji, wymagającej natychmiastowego odcięcia mediów, prądu elektrycznego, wody i gazu.

#### **17.7. Opis środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie**

##### **Łączność**

W biurze kierownika budowy winien znajdować się aparat telefoniczny końcowy z faksem. Kierownik budowy powinien posiadać telefon komórkowy. Każdy z podwykonawców ma obowiązek zgłosić kierownikowi budowy posiadanie telefonu komórkowego oraz podać jego numer.

##### **Ruch kołowy i pieszy na terenie budowy**

Ruch kołowy na budowie odbywa się zgodnie ze znakami drogowymi umieszczonymi na terenie budowy wg ogólnych przepisów ruchu drogowego. Należy stosować oznakowanie przedstawione w projekcie organizacji ruchu. Ruch pieszy odbywa się poboczami wzdłuż dróg kołowych.

##### **Drogi ewakuacyjne**

Drogi ewakuacyjne na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń, zaznaczone będą w części rysunkowej planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Dla zachowania stałej przejezdności tych dróg ustala się następujące wymagania:

- nie dopuszczać do przebywania na drogach więcej niż dwóch samochodów;
- koparki nie mogą pracować „z drogi”, lecz z utworzonych do tego celu zatoczek;
- w przypadkach awaryjnych ruchem kierować będą osoby wyznaczone i upoważnione przez kierownika budowy.

##### **Prace szczególnie niebezpieczne**

Do prac szczególnie niebezpiecznych tej inwestycji zalicza się:

- prace wykonywane na wysokościach;

Do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych będą dopuszczeni pracownicy, którzy oprócz wymogów określonych przepisami bhp, będą dodatkowo przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy uwzględnieniem konkretnych warunków na budowie.

Przed przystąpieniem do realizacji tych prac należy przeprowadzić szkolenia stanowiskowe (bez względu na fakt ich wcześniejszego przeprowadzenia na podobnym stanowisku). To samo dotyczy zapoznania pracowników ryzykiem.

Kierownik budowy będzie zobowiązany do:

- zapewni udzielenie pracownikom instruktażu;
- ustali kolejność wykonywania zadań;
- zapewni sprawdzenie znajomości wymagań bhp przy poszczególnych czynnościach.

Bezpośredni nadzór nad tymi pracami będą sprawować odpowiednio przeszkoleni mistrzowie.

Informacje niezbędne w razie nagłych sytuacji

- Należy ustalić miejsce punktu pierwszej pomocy.
- Należy ustalić miejsce najbliższego punktu lekarskiego, jednostki straży pożarowej, komisariatu policji.

- Wymienione adresy i telefony ratunkowe powinny być wywieszone na tablicy informacyjnej, a ponadto znane każdemu podwykonawcy i pracownikowi nadzoru technicznego, co musi zostać potwierdzone w protokole wprowadzenia zawierającymi informacje dla Podwykonawców.
- Wypadek przy pracy musi być natychmiast zgłoszony kierownikowi budowy, a pod jego nieobecność – koordynatorowi ds. bhp, z jednoczesnym wstrzymaniem robót w miejscu wypadku.

## **ZAŁĄCZNIKI**

## **DOKUMENTACJA RYSUNKOWA**